

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1882.

Kolozsvár, péntek, február 24

Hirdetési díjak.

Egy négyzetes centiméternyi tér ára 2 kr.
Bátyegdi minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvevőknek:

Bácsban: Oppelk Alajos Stadt Strubenbastei Nr. 2. (Eckhaus)
der Wollzeile 38.) Haasenstein et Vogler (Wallisch-gasse 10)
Budapest: Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstein
et Vogler hirdetés közz. irodája. Goldberger A. hirdetés-
vételi irodája Budapest Szerbiator 3. sz.

Eljuttatási díjak.

garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

A „KELET” előfizetési díja.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	16 frt.
Egész évre	8
Fél évre	4
Negyedévre	2
Egy hóra helyben	1 frt 50 kr

Egyes szám ára 6 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket kivéve napok kivételével.

Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 12-ik szám.

Hívatások nem adnak vissza.

Tizenkettődik évfolyam.

KOLOZSVÁRT, 1882. február 23.

Figyelemre méltó dolgok történnek az országban. Ottan-ottan jó ügyünk arra is, miként beszélnek, s mit tesznek azok a frázisokkal telített szélbali magyarok küldöik nevében a házban, s mi csoda derék körültekintő politikusoknak bizonyulnak! Ugy tetszik nekünk, hogy annyira igénybe vesznek a választásoknál minden a pártban létező politikai talentumot, hogy a mikorra igazán kellene nem marad belőle. A frázis ere bővebb. Abból marad.

Az occupacionális politika rossz. Ez az alaphang. A párt vezérek fújják untalanul, s Miletics Szvetozár ur acconpaniroz. Neki is tetszik ez a nóta. O is veri a mellét és mondja, mint Mocáry, hogy „bezzeg megmondtam én ezt a maga idejében”. Ott kellett volna hagyni azt, a teritoriumot a muszkának, hogy egy lépéssel ismét közelebb legyen hozzánk, hogy könnyebben lobbantassa lángra kanoczával a magyarországi szláv elemekben lappangó parázst. Ez tetszik Miletics urnak s el is mondja — de az a csodálatos, hogy tetszik a szélbali vezéreknek is.

A dallam második szakasza az, hogy hibás lépéseket csináltak az elfoglalt tartományokban az unjoncozással, s oly dolgokat terheltek a jámbor krivoscei atyafiakat, a melyekre azok nem maradtak tértlenül. Különben is, a hadseregnek törvény által megszabott kerete és létszáma megváltoztatása czéloztatott ez unjoncozással, új elemek belevonása a mi hadseregünkbe, — a mi teljesen törvény ellenes. Miletics urnak ez a beszéd is tetszik. O főképp sajnálja a krivosciaikat, s épen úgy nem akar tudni arról a tényről, hogy a megszállott tartományokra nincsenek a mi törvényeink kiterjesztve; hogy a mi ott történik a hadsereg és monarchia keretén kívül — a berlini congressus határozatai szerint — történik; hogy egy szál bosnyiai katonát sem szándékoztott senki, a mi rendes hadseregünk kötelékébe vonni; sem egy árva garast nem akar kiadni bosnyák katonára senki. Miletics ur nem akarja ezt tudni, s a többiek fújják vele együtt a követ, nem gondolva arra, hogy tulajdonképpen mindenért fellázadt volna az a teritorium, s nem az unjoncozás volt annak a baja, hanem az, hogy rosszak vagyunk neki s Montenegrónak, s Szerbiának mi — hanem jó nekik és kíván-

A KELET TÁRCZÁJA.

MAGDOLNA.

Becsély Ada Christentől.

Egészen kün, messze a várostól, ott, hol a székváros utolsó házai állanak, s hol csak igen szegény emberek laknak, ott lakott nagyanyám velem és kis öcsémekkel egy kis, félgyötér padlászobában. Egyetlen szobánk ablakai keskenyek, alacsonyok voltak. Vélünk szemben egy nagy, félig összedőlt ház állott, mely igen sok levegőt és világosságot rabolt el tőlünk.

Vélünk térszomszédságban ugyanazon a folyosón lakott egy szintén öreg asszony unokájával, kit Lénikának hívtak. Lénika nagyanyja köztött és vart, az én nagyanyám pedig csipkét, fűkötést és gallérokat tisztított pénzért. Kevés pénzért, s mi gyermekek szintén segítettünk, a hogy tudtunk.

Olykor igen nehéz idők jártak ránk mindnyájunkra együttvéve. Kivált a hosszú, keserves téli hónapokban. Ilyenkor mindnyáján összebújtunk egy szobába, hogy megkíméljük a fát és gyertyát. Az öreg asszonyok természetesen, némi előkelőséggel „látogatás”-nak keresztelték el ez összejöveteleket, — de mi leányok jól tudtuk, hogy a „látogató”-nak kályhájában nem égett a tűz.

Nagyzelelünk jóságos öreg asszonyok voltak, kik jobb időket is láttak már, s kiket hasonló sors közelebb hozott egymáshoz, sokkal rövidebb idő alatt, mint az élet a magányos öreg embereket különben szokta volt. Gyermekeiket, a mi szüleinket, mindketten öreg korukban vesztették el, mindketten elvesztették kis vagyonukat, s mindkettőjüknek gondoskodniok kellett unokáikról is.

tos a muszka, a kinek szomszédsága, előnyomulása pedig nekünk nem kívánatos.

A dallam harmadik szakasza csunya nóta. Az már ugyan nem magyaros, ugyan nem férfias. Helfy ur adta elő. O látja ugymond Oroszország kezét az izgatásokban. O csak egy módot tud a bajon segíteni azt, hogy Ausztria-Magyarország jelentse ki, hogy ily körülmények között ő visszavonul, leteszi a fegyvert, s átengedi a pénz és véráldozattal megszállott területet a muszka egyetlen mozdulatára a minden oroszok czárjának. Mocáry még hozzátette, hogy „inkább ma történjék, mint holnap” ez a futás.

Hát az bizony olyan beszéd, a minek hallatára a magyar embernek fejébe szalad a vére. Megretírálni egyetlen ujjmozdulatára, sőt csak az árnyékára is a muszkának! Es megretírálni épen azon emberek, épen azon párt tanácsára, a melyik tele szájjal fújta örökké, hogy nekünk nagy leszámolni való adósságunk van Oroszországgal, hogy a magyar tartozik valamivel — egy férfias szembenézéssel — annak az országnak, mely haddal jött ránk egyszer, s melynek egy minden egyéb fejlődést akadályozó nagy szláv állammá való törekvésében mi vagyunk a gátoló fal.

Hát hol vannak most ez a hősies szólamok? Hol van az önbizalom, hol van az a leszámolni való adósság végrehajtására főképp szükséges bátorság?

Hiszen azon az oldalon hangoztatják évek óta, hogy a levegőben lebeg a szláv kérdés megoldása, hogy monarchiánk és Oroszország között a dolognak előbb-utóbb kenyértörésre kell kerülnie. Arról az oldalról hallottuk, hogy a független Magyarország egymagában is elég erős lenne minden támadás ellen. Hát miért tanácsolnak most gyávasságot az országnak, mikor nem csak magunkban vagyunk, ha úgy látják, hogy ez a függő kérdés megoldására, a kölcsön megfizetésére itt az alkalom is.

Mi nem így látjuk, de nem csinálnánk meg e szégyenletes flankenbewegungot, még ha előtérbe nyomulna az alkalom is. Kisebnek tekintjük most még a kérdést, dacára Skobeleff handabandáinak, dacára Helfy urnak és Mocáry urnak, és bizalommal vagyunk a kormány iránt, hogy úgy nagyhatalmi állásunk tekintélyének megóvása érdekében, valamint a lázadó területek lecsendesítése ügyében tisztességes s a tanácsoltakhoz nem hasonló szégyenletes uton megteszi, a mit tennie kell.

De nagyszüleink csakis a multban éltek és így történt, hogy mi gyermekek korunkról igen kevés tudomást vehetünk. Elhalt emberek, elmúlt divatok, s lemult házak és utcák neveit igen jól ismertük, mert elég gyakran hallánk ezekről beszélni. Ha úgy néha elmondám, hogy a városban a házak ablakai s magok az emberek is oly csinosak, szépek, a helyeken, hol előbb törpe házak álltak, hasonlók ahhoz, melyben mi laktunk, most fényes paloták állanak, s ha új munkaadóink neveit említém, akkor az öreg asszonyok oly érzéketlen, hideg tekintettel jutalmaztak érte, fejüket csóválták s hallgatnom kelle.

Lénike, a ki sokkal csendesebb természetű volt, mint én, ez ámitást hasonlóan fejbőlítva fogadta s nagyanyám rövid parancsoló hangon rámm kiáltott: halgass!

Hallgatni! — én pedig oly örömet felegettem! Lénikével mindig csak térlangosan beszélgettem; ő csak ritkán válaszolt, mert igen hallgató, bátoralan, s mint nagyanyám mondogatta, korlátolt eszt kis lány volt, egészen ellentétben velem. Pedig három évvel idősebb nálammál, s már tulépte tizedik évét. Mikor beszélt, lombán vontatta a szót. Minden mozdulata nehézkes, lassú volt. Mig én gyorsan peregettem, örömet kiáltoztam és mindig ugráltam, mint egy szilaj fiúcska. Ha cseznie kellett, Lénike csendesen sirt, én pedig feleseltem nagyanyámmal, hogy a kenyeret mindig a család péknél vásárolja, ki oly kicsire szabja, hogy az ember alig lakhat egy vasárnap jól vele. Ha fázott, Lénike, sohajtozva egy sarokba zengorodott, én pedig elé s hátra futkostam a szobában, s egy izben nagyanyám öregi faszámolyával fűtöttem be.

Az iskolában Lénikét naponként lefordták, mert semmi sem maradt meg az eszében, én

Véreink ott lenn vannak a bosnyák földön s az anyagi küzdelem gondjaival nem akarjuk fáradaimaikat szaporítani, azért helyesnek tartjuk az e czéla kívánt hitel megszavazását, mely katonáink fentartására s engagirozott becsületbeli tartozásunk tisztességes megfizetésére szükseges.

Ez az alkalom azonban módot nyújtott arra is, hogy megtanuljunk kicsoda értéke van azoknak a hősies nagy mondásoknak, — melyekkel a szélbali időnként megostromolja a hazafi füleket — mikor csak egy parányi kilátás is van rá, hogy a szóból tett lehessen.

Az országgyűlési szabadelvűpárt tegnapi értekezletét Vizsolyi Gusztáv elnök megnyitván, bejelentí Rohonczy Gedeon képviselő azon szándékát, hogy multkori felszólalásából kifolyólag a közlekedési ministerium költségvetésének tárgyalása alkalmával indítványt kíván benyújtani. — Ezután tárgyalás alá vétetett a közlekedési ministerium költségvetése, amely Szűgyény László előadó, Körösy Sándor, Horváth Gyula, Szilágyi Virgil, Szemenyey János, Baross Gábor, Daniel Marton, Tisza ministerelnök, Ordódy közlekedési minister, Hérics Antal, Nikolics Sándor, Podhorszky György, Mamucsis Lázár és Csejey Antal felszólalásai után egyáltalánosságban, mint részleteiben elfogadtattott.

Országgyűlés.

febr. 22-én.

Az állandó pénzügyi bizottság a lazadás elnyomására szükséges 8 millió frt tárgyanban tett jelentést. Miletics Szvetozár Bosznia és Hercegovina okkupációját csak kényszerítve fogadta el, minden párt elítélte és ha három év utáni következményekből kitűnik, hogy ez káros és veszélyes politika volt, lehet, és kell ezt, mint Anglia Afganisztanban, evakuációval tisztessen kijavítani. Nem pertolhatja a kormányi javaslatot, hanem pertolja helyi javaslatát.

Baross Gábor: jelenleg a monarchia becsülete és tekintélye forog szóban, a mint ezt Mocáry is elismerte; arról van szó, hogy ama tartományokban levő katonáink, kik igen súlyos feladatot teljesítenek, fentartására szükséges összegek megszavazatlanság. Hogy miként egyeztetethet meg Mocáry a költségek megtagadását saját lelkiismeretével, azt nem tudja; de tény az, hogy a megtagadás által valóságos bűn követték el.

A lazadást nem az adminisztráció idézte elő, mint ezt hirdetik. Az izgatás meg volt az előtt is. A szláv elem között az izgatás sokkal régibb keletű. A szimpathiák és antipathiák, így

pedig naponként azért kaptam verést, mert bementem neki a lezárók.

Igy telt el egy év, házi béke és háboru, nélkülözés és reménykedés közt. Lénike napról napra nyúlankabb lett és arca mind halványabb sárga lett. Nem úgy, mint más leányok arca szokott kinezni. Hosszu, sötét haja s szemmel latnatolag hosszabb és fénylőbb lett. Hányszor kötöttem a szék támlájához vastag hajfonadé káinál fogva, mikor oly szoborszerűen nyugodtan ült ott órákig a munka mellett, a mely nekem már az első órában unalmas volt. Én nem tudtam ott ülni a szobában, ha a madarak künn csicseregve röpöködtek, s a padlászobánkat a tavaszi nap enyhe sugára világította meg. Ott ült ő a napsugár közepét, melyben a finom porszemcsék keringtek, hogy a szobában csak egy csillogott minden, — ült Lénike mozdulatlanul, figyelt ki és szorgalmasan dolgozott, pedig nem volt egyéb semmi sem hallható, mint a nehéz szekerek csörgése a kövezeten, s a fűrészek egyhangu zöreje az udvarból, vagy a madarak csicseregése az eresz alatt. Ha néha egy kintornás tévedt el a szegények firtáiba, a vidám dalait játszta, ha ilyenkor én vele együtt dudogtam, — olyankor nagyanyám néma szemrehányással mindig Lénikére mutatott félvállról tekintett le rám, s egész különös ékesszólással — a mint ilyen alkalmakkor rendszer szokása volt — azt kérdezte tőlem:

— Oly igen jó dolgod van? Aztán a nélkül, hogy tovább rám figyelt volna, egy nedves gallért vetett elé, melyet szótlanul el kellett simitanom, hogy ő könnyebben vasalhasa ki.

Oh egy derült, verőfényes nyári nap a szegény emberek gyermekeinek sokkal hosszabbnak tetszik mint a leghosszabb, legzomoribbnak.

szól, melyek észlelhetők, léteztek azelőtt is, és én bátor vagyok emlékeztetni az elfoglaltás előtti időre, a midőn alig volt komoly politikusi Magyarországon, ki ne tudta volna, hogy e monarchiának és különösen hazánkban érdekében a szláv elemmel és talán Oroszországgal is komoly leszámolásunk lehet, a mely politikai előrelátás azóta valóban nem alteráltott. (Mozgás.)

A képviselő urak által beadott különvélemény és határozati javaslat részben nem felel meg a létező törvénynek s nem felel meg másfelől a gyakorlati s okosított felfogás követelményeinek. A képviselő urak nem helyezkedtek a szitnáció magaslátára (Mozgás a szélsőbaloldalon), és a t. képviselő urak mégis rossz neven veszik, hogy ha ezen oldalról az mondatik, hogy a képesség nem áll arányban azon feladattal, melyet maguk elé tűztek s melynek irányát tudomásom szerint még csak nem is tracirozták. De, t. képviselő urak, midőn önk részéről ezen oldal ellen intéztetik támadás és szakadatlanul megtagadtatik ezen oldaltól a szabad megfontolás képessége, a képviselő urak egyről mégis megfellekendeztek.

Én sobasem hallottam azt állítani a gyakorlati élet folyamában, hogy a szabadság nélkülözése volna, ha akár egyesek, akár egy egész párt böcs vezetés alá helyezik magukat a teljesítik kötelességüket szívós kitartással; de azt igen is hallottam s tapasztaltam, hogy nem csak az nélkülözi a szabadságot, a ki pszichikai s fizikai kényszer alatt áll, de nélkülözi a szabadságot az is, a ki harag, irigység, vagy szenvedélyesség s más ilyen indulatok által indíttatja magát cselekvésre.

Azt senki sem mondhatja, hogy akai a harag, szenvedélyesség, vagy irigység uralkodik nek e padokon s azért nyugodt lélekkel utasítjuk vissza mindazon támadásokat, melyek az előbb érintett irányban ellenünk intéztetnek. (Helyeslés jobb felől.)

Ajánlja a pénzügyi bizottság előterjesztést.

Eötvös Karoly hosszabb beszédben válaszolt a beadott határozati javaslatok ellen felhozott ellenvetésekre.

Kérdést intéz a miniszterelnökhöz és erre feleletet követel az iránt, mi czéjja van a kormánynak az okkupált tartományokkal? Az unjoncozási rendelet, mely kiadott, egyenesen sérti a szultán szuverenitását. Az ottani hadsereg tehát csak a szultán lehet hadura. Ha mégis e monarchia királya lesz a hadur, akkor ez ország törvényes királya az európai forradalmar alakjában jelenik meg, ki egy véltünk békés viszonyban álló szomszéd fejedelem ellen annak saját katonáit fegyverzi fel. (Ugy van! Igaz! a szélsőbalon.)

A Habsburg-dinasztia tagjai nem szoktak ilyesmire vállalkozni mindaddig, míg a jelenléti est. Mindig a szobában lenni! Ha a nap még oly melegen süt is, ha a madarak még oly vidáman énekelnek is, a virágok még oly feleségesen ilatoznak is — a kis újjak folytonos tevékenységben s a kis életvidor szív vágyait eloltva — mindig sok dolog és kevés kenyér, kevés levegő, kevés világosság és semmi szerencse!

De a fényes nyár is elmúlt, ismét eljött a tél, s mindnyáján meg voltunk elégedve, ha meleg szobánk volt. Történt egyszer, hogy Lénike nagyanyja hirtelen beteg lett. Elestett a lépcsőn. Az orvos nem talált ugyan komoly sértezt, de azért sem járt, sem ülni nem tudott, az agyban fektűt s éjjel nappal szakadatlanul jajgatott. Nagyanyám szük keresményét megosztotta a beteggel s oda állt dolgozgat nála, hogy mellette lehessen s ápolhassa. Nekem pedig egészen meg lett tiltva, hogy beszéljek. Igen híven emlékszem még, hogy mindenféle városi újdonságot mely megindulással a folyoson az öreg macskának meséltem el, melyet a piucze lépcsőn fogtam el, s mely odaadó nyugalommal halgatott végig, mitán előbb véresre karmolt volt. Mit bántam én a karmolást! Beszéltem legalább, s azon győzelemittas tudatban, hogy kibeszéltem magam, mutattam Lénikének karmolt kezimeit.

Még több ilyen összejövetelem is volt a macskával a lépcsőn s lassankint tudósításaim közléseim mind suttogóbbak s zomorubbak lettek. Új barátom morgása és fonása néha oly melancholicusan hangzott, mint gyomromnak a korgása, mert házuknál a szükiség mind nagyobb mérvet öltött. A szomszédok, hozzánk hasonló szegény emberek, nagyanyáink előkelő zárkózott modoránál fogva tiszteltteljes tartózkodást tanusítottak irántunk, midőn mindketten egészségesek voltak. De most, midőn elterjedt

gi kormányhoz hasonló tanácsosai nem voltak. (Nagy mozgás a jobb oldalon. Zajos tetszésnyilatkozatok a szélsőbalon.) Ily kormánynak nem szavaz meg egy fillért sem. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélsőbalon.)

Azután Jókai szólalt fel.

A dél-szláv lázadás.

Zarából távirják az „Egyetértés”-nek: A krivosceiok hadviselési módszeréhez tartózik, hogy éjnek idején nagy tüzet gyújtanak és nagy lármával a figyelmét magukra igyekeznek vonni. Ezalatt épen ellenkező oldalról támadást kísértene meg s a czéljuk az, hogy handzsárral kezükben a hadcsapatokra rontsának. A parancsnokok e fogásokat jól kitanulmányozták, s az öröknek meg van ugyan hagyva, hogy a tűz irányában folytonosan lövöldözzenek, hanem az oldal támadások elcsúszolásáról is kellőleg gondoskodnak. A mult éjnek egyikén hasonló támadást kísértettek meg a felkelők; de két vadász zászlóaljra találtak s ezek elkergették őket. Közülük ötön halva maradtak s többen megsebesültek. Ily megkísérelt támadások alkalmával eddigelé 30 krivoscei sebesült meg, a mi részünkről egy katona meghalt, három súlyosan sebesült, kettőt pedig darabokra szabdaltak.

Mihelyt az erődítések befejeztének s a csapaterősítések végüket érik, csapataink azonnal megkezdik a támadó főlépést a Krivosceiok végleges okkupációjára.

Kolot vörösbőrűinek nevezi a „N. W. T.” harczéri levelezője a krivosceiok lázadókat, a kiknek harczolási módját sok tekintetben hasonlónak mondja, az indianokéhoz. Az inzurgensek is villam gyorsan mertlnek fel és a végbevitt tény után elszélednek, ha azt hiszik, hogy az üldöző sarkukban van. Fegyvereiket elassák vagy a számos sziklabarlangok egyikében rejtik, hogy legközelebbi akcióra ismét előszedjék. Harczra való parancsoknál rendszeren csak ama helyeskedő pogyovari értesítetnek, a melyek lakóinak az operációkban részt kell venni. Ezek ismét vagy puska lövésekkel, vagy az illető házak kapura vagy a hogy nevezik, a „navratel”-ra való kopogással értesítik a lakókat arról, hogy tartassák magukat készen. Az emberek ezután összejönnek a pogyavarnál, a ki személyesen veszi át a parancsnokságot a csapat feletti s azt a tállkozási helyre vezeti. Ha az inzurgensek nagyobb operációt terveznek, akkor hogy nagyobb tömeg összehozása lehetővé tessenek, a fővezérek részéről jelladás küldetik a knezekhez illetőleg az egyes csatak vezéreikhez s ezek gondoskodnak aztán a tömeges fölkelésről. Egeszen különös esetekben megbízható emberek szóbeli üzenettel küldetnek ki. Harczolási módjuk ugyanaz, mint száz és száz év előtt: a villamszerű megjelenés, a rohamos előhaladás és az ellen lövetése jó fedezetekből.

a bir a házban, hogy az öreg Teréz asszony nehéz beteg, most felkerestek s felajánltak szolgálataikat, s néha-néha egy-egy bögre levest, s olykor egy egy darab sültet is hoztak magokkal a betegnek.

Édes istenem! mily kevéssé ismerték e jó emberek nagyanyámat. Én magam is félni kezdék a leereszkedő barátságától a nagyanyámnak keményített téhri főkötőjétől, mely úgy tetszett, mintha egyenesen arczából nőtt volna ki.

— Köszönöm önnek édes, Miller Teréz asszony, kitűnő sebészünknek özvegye el van látva mindennel, a mire szüksége van, hisz itt vagyunk mi mellette, édesem. Köszönjük a látogatást, — kérem vigye ismét magával a lázokat...

Igy kísérté ki a jó embereket az ajtón s még a lépcsőn is visszautasítva köszönt meg a szívességet méltóságát teljesen, míg a beteg vágyó pillantásokat vetett az ajtóra, s a visszatérő nagyanyám üres kezeire.

Mily élénken emlékezem azon estére, midőn ismét egy óriási lakatosnak neje volt nálunk, karján egy nagy kosárral, melyből oly kellemes illat áradt ki, mintha mindama fenséges ételeket rejtené magában, mikről valaha csak álmodtam. A szegény beteg zemei mindannyiszor örömet áruktat el, a hányszor csak reá nézett a kosárra. Lénike kendőjével elfűdte orrát, én pedig a tartalomsz kosár árnyékába kuporodtam s szívtam be illatát, — csak nagyanyám ült ott mereven és nyugodtan a jó asszonynyal szemben, olyan irányt adva a társalgásnak, hogy a kosár tartalmának felfedéseére nem kerülhetett a sor.

(Folytatása köv.)

Csak igen ritkán bocsátkozik az ellenség szuronyharcba, melyet csak akkor merészel, ha a csapatát a jól szított és jól találó tüzelés által megrendítve és megtizedelve, ingadozni kezd és visszavonulni készül. Helyül-közül ez a harc nál éjjeli támadásoknál is alkalmaztatik, melyeknél az inzurgensek a csatárláncot át szokták bújni és azután egy puskalövés után vad „uraho” üvöltés közt villogó handsárral rohannak a meglepetett és álmából fölriasztott ellenségre. Ha az ellenséget a vonulás alatt kell megtámadni, akkor a támadás módja lényegesen más. Ily esetekben egy csapatot menet-vonalat teljesen domináló pozíció, melyet a „vadak üsz, tényleg” választanak, keresztetik fel. Hogy ne keltsenek korai riadalmat, az inzurgensek a vonuló-csapat elővédjét többnyire akadálytalanul hagyják elvonulni. Csak azután következik a csapat zömének megtámadása, a midőn a csata leggyakoribb vadászai főleg a tiszteteket szemelik ki célpontul, vagy esetleg a máhás lovakat, hogy az a nélkül is szük ösvényt az állatok dügei által elzárják. Egyáltalán az inzurgensek hadviselése egész lényegesen fogva a támadásra van utalva, minthogy a maguk által választott támadási idő, mód és pont előnye az ő részükről van. A védelemben tényleg meglehetősen gyöngyök az inzurgensek.

Czetijéből távirják: A fejedelmi kastély vendégszobáiban nagyban tisztogatják. Magas állású látogatót várnak. A hir azt beszéli, hogy Scobelev tábornok táviratban tudatta hogy a jövő héten ide érkezik. A tüzetesebb vizsgálat kiderítette, hogy Vjermerscsics az általa kezelt orosz actió alapól 10,000 rubelt sikkasztott el, de nem vonják e miatt felelősségére mert mostanában nem lehetnek el nélküle.

KÜLFÖLD.

A külföldi sajtó csak nem nagy alá a Skobelev beszédeinek fejtegetéseivel. Az összes polihai sajtó vele foglalkozik.

Egy oldalról azt hírelik, hogy az orosz kormány parancsot adott volna a tábornoknak, hogy Parist azonnal hagyja el, más részről meg ismét hírlak, hogy a tábornok titokban Gambettával folytat tárgyalásokat. A párisi lapok közül különösen a „Patrie” terjeszti e hirt, de tekintve azt, hogy e lap mindenben pártoskodik, feltehető, hogy csak ragalmazni akarja Gambettát. De meg viszont igen jellemző az, hogy úgy az Angol mint Francia lapok komolyan veszélyeztetve hiszik az európai békét, Skobelev beszédeit a habort előjelenek tekintik, és Franciaország magatartásáról teljesen hallgatnak még a republikánus lapok is. És igen különös még az is, hogy Cassagnac Paul az egyetlen ember, ki bathatosan inti a franciákat, hogy óvakodjanak a habortól, melyet végzetesnek tartana, s a békét hirdeti.

Berlinben még is csak sokkal nagyobb lehangolt ágot szült Skobelev beszéde, mint hogy azt mutatni akarták. A „Kölni Zeitg.”-ban újlag telmerült ugyan a hirt, hogy Berlinben erőly övást készítlnek emelni a pétervári kabinetnel, de mégis e hirt nem látezik valószínűnek: A „Standard” berlini levelezője, jól informált értesítései szerint azt mondja, hogy az orosz tábornok beszéde az őz német császárra teletléb kellemetlen benyomást tett. A császár állítólág úgy nyilatkozott volna, hogy azt remélte, hogy bátralevő pár napját békében élheti le, és vegtelen sajnálatot keit benne az, hogy il, en vakmerő s meggondolatlan provokatókat kellett megérnie, melyek ha tovább ismétlődének, arra bírhaták, hogy erőlyes fellépéseket tegyen Szt. Pétervártn. Ha az esztelen szláv keresztes habort, melyet Skobelev Párisban s a külföldön, Katkov és barátai pedig az ország belsejében prédikálnak, nem nyomatik el erőlyesen és gyorsan s ha Oroszországot egy habortba viszi bele, akkor az északi hatalom, Német és Ausztria-Magyarországot nem fogja készületlenül találni. Egyetlen egy hadjáratnak az eredménye egészen más lenne, mint a mit Skobelev hirdett s oly biztosra veszt, ha nem is végleges feloszlást, de mindenesetre az orosz birodalom feldarabolását eredményezné. Ha a császár mindezt nem mondotta volna is el, mégis eléggé jellemző, hogy ilyen szavakat mernek a császár szájába adni.

S talán jellemző az is, hogy a német trónörökös környezetéből éppen most csafolják meg a hirt mintha a trónörökös az ismételt el-határozott koronázási ünnepélyen személyes megjelenését megígérte volna.

Ha a bécsi „Wehrzeitung”-ot úgy tekinthetjük mint a hadsereg organumát, akkor bizony alulhat az is, hogy Skobelev beszéde a mi hadseregünk irányadó köreire is mély benyomást tett.

Nevezett lap constatalja ugyanis Skobelevnek nagy népszerűségét s ép ezért nagy fontos-ságot tulajdonít a beszédnek s abban a hadseregünk ellen táplált kétségbe vonhatlan mély gyűlölet világos jeleit látja. Nincs semmi kétség benne, Oroszországban az Ausztria-Magyarországgal elleni habort, legnépszerűbb vállalatnak tartják. Oroszország ismét olyan helyzetben van, a melyből az állambiztonság több ízben csak is egy külbabort által tudott menekülni. — Több mint bizonyos tehát, hogy Oroszország és monarchiánk között komoly conflictus fejlődik ki. Ha a békés elismrités lehetetlen lenne, akkor a „Wehrzeitung” úgy vélekedik, hogy egy olyan nehéz habortval is bátran nézhetünk szembe.

Orosz nyilatkozat a Skobelev beszédéről.

A hivatalos lap jelenti: Azon beszéd folytán, melyet Skobelev Párisban mondott, nyugtalanító híreket terjesztenek, melyek teljesen alaptalanok. Élele magánynyilatkozatok oly

személyek által téve, a kik a kormánytól felhatalmazást nem kaptak, nem gyakorolhatnak befolyást külügyi politikánk általános menetére, még kevésbé változtathatják jó viszonyainkat a szomszéd birodalmakkal, mely viszonyok maguk a koronás fők közt uralkodó barátságos és a nemzetek érdekeinek helyes felismerésén, valamint a fennálló szerződéses kölcsönös szigorú teljesítésén nyugszanak.

A Journal de St. Petersburg közli a hivatalos lap communiquéját Skobelev beszédéről minden egyh commentár nélkül. A német Petersburger Zeitung kívánja, hogy a kormány csafolja meg Skobelav nyilatkozatait, és nem akarja elhinni, hogy a tábornok ilyen beszédet mondott s azt tartja, hogy az egész valami exaltált hírlapíró szüleménye, mert el nem képzelheti, hogy egy tényleges szolgálatban álló főhadsegd ilyen szavakat merjen világra bocsátani. A Herold közlése teszi Skobelev beszédének szószserintit tartalmát, s azt mondja, a beszéd nem szorul további fejtegetésre, mert a leg-szomorubb alakban és egész rideg nyomorúságban mutatja a tábornok furcsa szellemi szüleményeit. — A „Novoje Vremja” sajnálná, ha Oroszország elveszítene beszéde miatt Skobelevet, a ki mint tábornok nagy tekintély.

A „Novoje Vremja” úgy vélekedik, hogy Skobelev beszéde nem Európa kihívása, hanem konstatació Oroszország erejének és hatalmának. Oroszország barbár s ez okból Európa előtt föltétebb félelmes a küzdelemben. Európanak több veszteni valója van, mint Oroszországnak, melyet lehetetlen úgy legyőzni, a hogy Németország győzte le Franciaországot. De Ausztria-Németországnak van rá oka, hogy az orosz inváziótól rettegjen, mert az a barbár hadsereg az egész világ katonaságával megmérkőzhetik. Csendesesen leszünk, de hagyjatok bennünket békében. Németország sajtójának nincs igaza, mi kor Skobelevet vandál Attilának mondja. Skobelev Attila lehet, de csak úgy, mint nyugoti Európa alsóbb néposztályának felszabadítója. Oroszország megszabadítja Európát I. Napoleon-tól, felszabadítja a Balkan lakóit, első üdvözítője az egyesült Oroszországot s a rabszolgatartók ellenében pártját fogja az amerikai északi államoknak.

A „Golosz” így ír: Akszakov „Rusz”-ja és Skobelev beszédei megrontják az orosz kereskedelem s az ipar hitelét, csökkentik a rubel értékét. Hát eléjtette már a „Rusz” a berlini kongresszust s annak következtetéseit? Maga Akszakov mondotta, hogy a nihilizmus a berlini kongresszus óta keletkezett s most maga üzi azokat a bujtogatásokat, melyek egy újabb berlini kongresszusra vezetnek. A „Saviet” azt mondja, hogy Skobelev beszéde tesszt a franciáknak, de nem tesszt az oroszoknak, kik nem akarnak habort. A német „Petersburger Zeitung” azt tartja Skobelev beszédéről, hogy a német-oroszok megrongálására hivatott.

BELFÖLD.

Fővárosi levél.

Budapest, 1881. febr. 11.

T. Szerkesztő Úr! Van itt a fővárosban egy szobrász, D... , a ki egy alkalommal egyik barátjának a kutyáját elkérte, hogy legyen az neki egy délutánra modellje. Mikor haza vitte, egyuttal vett egy pár „vrat”-ot is — ebédre.

A mig D. modellirozta a kutyát, addig az kényelmesen fölfalta a művész ebédjét. Komikus biszória, de megtörtént. És így jártam magam is. Addig vártam az időre, a mig valami történeti fog, a mig szinte kifogytam az időből.

Pedig most ugyancsak zajos élet folyik a fővárosban. Munkácsy itt van s vele a „Munkácsy-saison.” A lapok alig irnak egyébről, s az emberek másról sem beszélnek. Nem is csoda. A ki a „Krisztus Pilátus előtt” képet festette, méltán jogot tarthat a bámulatra; ünnepeljük is, hisz hazánkba, édes mienk ő, s hogy ne ünnepelnők, midőn hirt a már világra szől? Nem írok a képről, a Kelet is bőven megemlékezett arról, nem a tündetésekről, mert azokról is has-sáb számra hoznak közleményeket a lapok más forrásokból. A lakomák, táncvigalmak és ünnepek mindig egyformák.

De lehetetlen elragadtatással nem szólnom magáról Munkácsyról és szeretetreméltó nevééről. A nagy mester — bár érzé nagyságát — a könyökig meg van indulva arra a nagy szeretetre, e melylyel ide haza fogadták; neje meg éppen odáig van: s ir is, nevet is, maga sem tudja, mit tegyen a boldogságtól. Egyebet sem mond, mint azt, hogy „grossartig!” A szeretetreméltó párisi nő, egészen kibozta sodrából az a rendkívüli ünneplés, a mely férjét itt környezi az ő Miskáját, a mint hívti szokta. A Hungária-szálló környéke régen volt ilyen élénk, mint most, a mióta a Munkácsy-pár lakja. Egyik kocsi érkezik, a másik elrohog, folyton néptömeg áll az utcában, hogy a mindegyre kiköcsöző művészpárt láthassák. Az igaz, hogy az árnyék sem maradhat el, a mely a fényt kísérni szokta: a toladók egész raja, a kérő levelek egész legiója érkezik Munkácsyhoz. A legtöbb levélben „festők” kérik segítségét a „további képésére.” De hát ez mindenkivel így van, a ki ünnepelek.

Ha Munkácsy mosolyogva teszi félre a leveleket. Nem is olvassa el egy részét. Nincs is ideje rá. Ha őt nem viszik ide-oda ünnepek-re, ő hívja meg barátait egy thea-estélyre, s ilyenkor — szükebb körben — kedvére elmulat.

Olyan szépen fittyöl a szép magyar dalokat, hogy gyönyörűség hallgatói. Szóval itthon találja magát egészen, s ezen ép úgy ürvendünk, mint ő. A jövő hó elején megy Munkácsra, a hol szintén nagy előkészületeket tesznek fogadására.

A mi a képet illeti, minden arra mutat, hogy sikerülni fog azt a muzeum részére meg-szerzeni. Az arra szükséges pénz közadakozásokból be fog folyni; már eddig is több, mint 6000 frtot ajánlottak fel a megvásárlására. A műcsarnok — a hol a kép jelenleg kiálltva van — zsufolva van, a nap folyamán, annyian nézik a remek képet.

És olyan az, hogy az ember nem tud el-válni a nézésétől, oly nagy a mesterien igaz alkotásnak közvetlen hatása a nézőre. S az a felségesen szép Krisztus-fej! Egymaga képes buzgóságot keiteni az emberben. Bizony ezt bűn volna meg nem szerzeni. Még a nemzeti színház tagjai is mozgalmat indítottak meg, hogy valami uton-módon hozzájárulhassanak a kép-alap szaporításához.

... A farsagnak vége van. Lezajlottak a vigalomnak napjai. A balok mint kedves álmok-képek tűntek tova, s nem maradt meg egyéb belőlük, mint a csinos — tánczrendek. Meg egy rakás — szabó kontó. Ez már szokás. Jön úgy is a nagybőjt, s a kinek oka van rá, itt a ham-vázó szerda, s hintsen bűnbánólag hamut a fejére. Egyébiránt a hangversenyek kedves találkozásai helye marad még a társaságnak. A Kran-csevics-féle kamarai hangversenyek megkezdődtek, s ezzel a hangverseny idény. Napirendre jönnek a matinéek, a melyet pl. Almásy Miklós jeles ifj. zongora-művész rendezett tegnap ös-utcai lakásán.

A tisztelt ház folytatja üléseit. Egy kis hecz is volt; Istóczy szelleme ismét kísértett, s a zsidó kérdés ismét szőnyegre került. A ki Istóczyt ismeri közelebbről, bámúl: hogyan tud ez az okos, józan gondolkodó, higgadt ember abban a hitben lenni, hogy a parlamentben lehet eszméinek pártot szerzeni. Hisz tagadhatatlan, hogy van neki sok igaza, de hát van sok tévedése is. Ilyen pl. az is, midőn azt hiszi, hogy felszólalásait nem hecznek veszi a közönség. Kineveti érte, pedig kar Istóczyt, a ki — mint említém is — igen értelmes ember.

A nemzeti színházban tegnapelőtt adták először Molière „Urhatám polgár” darabját, Csiky Gergely fordításában. Gyenge darab a többi Molièrehez képest, a csakis vasárnapi darabként maradhat meg a repertoiron. A népszínházban ez idő szerint újabb darabra nem készítlnek; a Vidor Pal „Veres sapkás” című népszínműve, a melyet a népszínház elfogadott volt, még az „átalakítás” stádiumában van, s így csak későre juthat az előadásához.

Végül megemlítem, hogy a fővármivatalnál négy tisztviselőt bocsátottak el tetemes százelek miatt, s hogy a régóta itt mutogatott „lipitui pár” egyik személye, a kis marquisonőről azt rebesgetik, hogy „reménye” van. A „marquis” a csepp ezredes ugyan rendkívül dühös, ha erről szólnak előtte, de a látszat ellenük bizonyít. Ha igaz, akkor méltó lesz, hogy a tudomány megfigyelje a rendkívül érdekes tünetet.

L. E.

Munkácsy Mihály Budapestén.

A műcsarnok ünnepélye.

A képzőművészeti társulat tagjai tegnap éjjel olyan mulatságot rendeztek a sugarúti műcsarnokba, aminő a fővárosban mindegyik aligha volt. Egyesítettek mindent, amit esz és lelemény művészet és vidámság gondolhat.

Átalakították az egész műcsarnokot: csar-da, sátor, pipázó, parasztház és tróntörtem: egyikének kényelme, egyszerűsége a másiknak erejisége, a harmadiknak, emitt az iny kéjenczekedése, amott a jóízű nevetés, látványosság, guny — minden a mi mulatató egy halommal gyűl kezelk alatt, hogy a „Krisztus Pilátus előtt” kincses hazzá tette a műcsarnokot, s hogy Munkácsy a mester itthon van miközöttünk.

Nyolcz óra után egymásra robotak elő a a kocsi, s valamivel 1/2 után rivalgó éljenzés tudata, hogy Munkácsy megjött nejevel együtt. A rendezők, festők, művészek mindenféle tájból eleibe siettek, fölvezeték őket. Munkácsy pompás, és drága bárszonyba, selyembe volt öltözve Rembrandtnak, s magas alakra, szép feje gyönyörű látványt nyújtott. Neje drága aranyal áttört flamand ruhája szintén általános balmulatot keltett.

Eleinte nehezen ment a mulatság. A társaság tagjai nem igen üsmerték egymást, de még azon is igyekeztek, hogy kellőleg megnézzék egymást.

Lassankint aztán mégis összetörődött a társaság, s mikorára a táncz megindult már egészen együtt volt.

Tizenegy óra után a társaság behúzódott a kisebbik nagy terembe, ahol megkezdődtek az előadások. Egy részük éjjel előtt folyt le, másikat éjjel utánra tartogatták. Egy ügyes, ameri-

kai humorról előadott amerikai quartett nyitotta meg az előadást, melyet zajosan megtapsoltak. Azután Ágai adott elő rendkívül finom paródiával és ügyes megfigyelő tehetséggel több zenéi productiót: hogy miként játszik és drigál keringőt Strauss, s hogy az ő keringőt hogy teszi magyarrá Csutak Ádám a özigány, Harducsek karmester mint játsza magyar csárdásnak az ő hupszassa tulliáját, s mint mókázik Rác Pali, amikor nótázik. Zajosan megtapsolták. Majd Kassai állott elő kintornán játszott a körüli lányt s énekelte hozzá verset Bartóktól, a vers az év nevezetesebb eseményeivel foglalkozik: Bontourval, krachchal, többek között a következőket is énekelte (természetesen német ver-siőbűz illő cseh dialektussal és utólrérhetlen kó-mikummal):

Gis tyeroget tyit iskolából
Lefelecztek elől hatul.
Poldot is hátráni cezan
Feltörte mint egy tő Poszpisil.
Te a kapitán a Lexi
Fityázni ágyba befexi,
Ugy elíteltk átyástul néki
Hogy Lexi gopitán sirja makád:
Jaj, jaj, jaj! az asz átkozod,
Ugy autam majd meghaltam,
Mégis ellopott.

Padipesti magisztrátus
Szájgósár gutyára rábuz.
Csak Berlinba van szopotzsák
Szájgósár adják hitfaltnoknak.
Nincs gosár Bismark gutyáján
Te fan Parlamentnek száján,
Még is ott föld gutyá fásár
Biamlent harpata exlenoz lápigrája:
Jaj, jaj, jaj, olte Williamus
Ely Bismarkot megharapot
A gutyá purgus.

A szőnyű verseket illusztráció (Vastagh szép rajzai) kísérték, a melyek hengeren csavarodva mulattatták a közönséget. Majd Bánk-ban paródiáját adta elő: egy csomó alapító szédelő gyűlök üsse, s a maga nyelvén beszéli a haza kesértiségeit. Ezt a mulatságos bolondságot ismerik lapunk olvasó a „Kelet” egy régibb közléséből.

Munkácsy nál tegnap d. e. 11—12 óra közt az asztalos egylet és „Ozman” betegsegélyző egylet ktlődtségei tisztelegtek. Ezek tavozása után Perla k y Kálmánnal a Hungária éttermében reggelizett.

Radvánszky Béla báró átadta „Munkácsy n 3 kötetes művét „A magyar családi élet a XVI—XVII században.” A könyv átyuj-tásánál Radvánszky Géza báró is jelen volt Munkácsy viszonzni fogja a látogatást.

Déltűn gróf Szapáry Gyula pénz-ügyminiszter, Gaál Jenő orsz. képviselő és Just Zsigai, tettek látogatást Munkácsynál.

Mielőtt a társaság vacsorához ült volna, a Munkácsy pár megnézte a osádat, hol Kaszner Károly (Munkácsy rokona) ritka ügyességgel kezelte czimulalom játéka gyönyörkődött a hal-gatókat. Közben néhány magyar dalt énekelte Odri Lehel. Ekközben elkészült a tánczterem padlózata s Jakober Ilona kasszony a „Fandango-t” és „Tarantellát” lejte el.

Vacsora közben Keleti Gusztáv mondott humoros felköszöntőt Munkácsyra, melyet a nagy művész következő toaszja követett: „Ér-zom, hogy most nekem kellene valamit monda-nom, de a mennyire tokozódik bennem a lelke-sztés, annyira fogynak nálam a szavak. — Köszönöm a szives fogadtatást, a melyben ou-gem a magyar képzőművészek részesítettek. Értik, s a magyar művészetért ürtöm e pohar-at.” Leikes eljen követte e pohárköszöntő. — Végre meg Harkányi Frigyes elítette Munkácsy nét.

Lakoma után táncz és előadások voltak. Négy óra felé azután Munkácsyék eltávoztak, s utánuk a közönség egy része is szedelni kezdett. — Nagyrészt azonban 7 óráig kitartot-tak s voltak, kik bevárták a korhelylo-vest is. —

A Kisfaludy-társaság ülése.

(Eredeti tudósítás.)

Budapest, 1882. febr. 22.

A Kisfaludy-társaság Gyula y Pal enőke-lete alatt ma felolvasó ülést tartott. Enők meg-nyitván az ülést jelenti, hogy Kisfaludy Károly márvány mellszobra, melyet a társaság két év-vel ezelőtt Kiss György szobrászánál megren-delt immár elkészült s Romából a napokban ér-kezett Budapestre. Indítványozza, hogy a tár-saság közönséget mondjon a szobrásznak szé-pen sikerült művéért, más részt pedig kérje meg levélig az akademiát, hogy fogadja el a szob-rot viszonzásul azon szivessegeért, melylyel ten-delkezéseire bocsátotta. Az indítvány elfogat-tatott.

Beöthy Zolt titkár jelenti, hogy Gre-guss Maria Thérézia 100 frtot hagyományoz-tott végrendeletileg a társaságnak, s hogy a legtöbb közgyűlésen megválasztott tagok meg-választatásukról értesítettén ezt levélig meg-köszönték.

Az ülés első tárgyát Sturm Albertnek emlékbeszéde képezte Dux Adolf felett. Az emlékbeszéd találóan jellemzi az elhunyt sokat

fáradt tagját a társulatnak s alapos ismerteté-sét adja annak egész pályafutásának. „Hosszu, nagyon hosszú az ut, — ugymond szónok — a pozsonyi zsidó utca legvégétől ama díszes pol-czig, melyre Dux Adolf Kisfaludy Károly szel-lemi örökösei emelték. Olyan hosszú ezen ut, hogy végig menni rajta, arra egy jól felhasznált élet volt szükséges. És Dux Adolf jól hasz-nálta föl életét. Nem saját muló érdekében, ha-nem a haza, a nemzeti irodalom szolgálatában. A mivé lett, azzá tette magát, a sorsnak vajmi keveset köszönhetett. Maga szerezte meg fegy-vereit a létért való küzdelemben. A mit nálunk annyi ember olya veszen, mint a természet magától értetődő adományát: a hazai nyelv tu-dását, ő ezt is csak ügygyel-bajjal, kitartással s bizonyos önmegtartóztatás árán szerezte meg.

Szegény zsidó ember fia, a huszas évek Pozsonyának szülötte, miképen lettél te a ma-gyar eszme hódítványa, mi lelkesite téged, hogy életet adta szádnak, hogy hazádnak, mely pol-gárának sem tekintő, nemzetednek, melynek dalai bölösöd körül nem zengettek; becstületet szerez külső országokban? mi avatott a magyar eszme apostolává tégedet, kinek oly nehezére esett ezen eszmének meg tudatára is jutni? E kérdésre felelve rá fogsz mutatni költészetünk ragyogó alakjaira, a kik lelkesedni tanítottak elő időben, midőn a lelkesedés ritka volt, a kik bűvös körükbe vonva tégedet, saját eszmény-képeiket a tiedd tettek; reá fogsz mutatni nagy költőinkre, kik hódítottak a hazán kívül és a hazán belül, hazánk, nemzetünk részére, a kiknek hódítványaképen jelensz meg te is az irodalomtörténet lapjain.

Dux Adolf fordítói pályája volt az, melyen legtöbb sikereit aratta s a magyar szép próza visszaadásában sokkal jobban remekelt, mint a kötött beszéd tolmácsolásában. Sokkal lelki-ismertesebb és agálykodóbb volt, hogysen valódi műfordító lehetett volna. Szent vala előtte az eredeti költő minden kifejezése, minden for-dulata, minden szólam, minden jelzője, s in-kább tett erőszakot azon nyelven, a melyre for-dított, semhogy az eredetinek legparányibb ár-nyalatát is elejtette volna. E lelkiismereteség azonban, a mely a költői műfordítás legnagyobb díjának elnyerésében akadályozta, prózai fordításaira a mintaszertűség bélyegét nyomta. Eötvös és Jókai első regényeit ő vezette be a né-met irodalomba. Egy alkalmat sem mulasztott el, hogy hazánk viszonyait a külfölddel ne is-mertette volna. Folyvást résen állott, hogy a roszul értesült költőtől a jobban értesítendő külföldhöz fölebbezzon s minden német lexicon, ismerettár s folyóirat mindmennyi lerakódó helye hazafias törekvéseinek.

Sturm ezután méltatta Duxnak hírlapírói, különösen német hírlapírói érdemeit, s azt mon-dja, hogy ezen lelkiismeretes, kötelességtudó és ritka műveltségű hírlapíró iránt róttá le a Kis-faludy-társaság jóval újjaalakulása után e yik tartozását, midőn őt 1867-ben külső, s három évvel rá belső tagjává választotta.

Jellemzi ezután Duxot, mint embert s azon szavakkal végzi beszédét, hogy ritkán van al-kalmunk a hivatás, tehetség és jellem közt sze-rencesebb összhangot észrevenni, mint a minőt Dux Adolf személyisége fölmutat.

„Nem semmiülnék meg, csak visszatérnek a mindenségbé, a kik léteztek”, írta Dux keves-sel halála előtt nejeének. Ezen szavai, melyek sarkövére fognak vésetni, vesődjének a mi emlé-kezettükbe is, melyben Dux Adolf méltó és tartós helyet érdemelt ki magának.

A második felolvasó volt gróf Zichy Géza, ki „Alár” című költői elbeszélését ol-vasta fel. Ez elbeszélés hét énekből áll s szerző előrebocsátva az első ének rövid tartalmát, s többi hat éneket olvasta fel.

Mindkét felolvasó a nagyszámú s igen dí-szes közönség által megtapsoltatott.

A felolvasások után néhány folyó ügy in-tézetet el, mire az ülés véget ért.

A természettudományi társulat ülése.

(Eredeti tudósítás.)

febr. 22.

A természettudományi társulat választmánya ma d. u. 5 órakor a muzeum körüti vegyinti intézetben ülést tartott. Előzőleg szaktárs volt melyen dr. Horváth Géza „A régi görögök phitheir” nevű rovaráról értekezett. A régi görög írók közül többen különösen Posidonius, Strabó és mások írtaiban bizonyos „phiteier” nevű ál-latról tesznek említést, mely a szőlőbűkénél egy kü-löns betegséget idézne elő. Legbővebben szől-erről az ókor nagy geographusa Strabó a midőn megemlékeznén arról, hogy Illyriában kö-lolaj található, hozzátesszi, hogy „a fölül szurok tartalom szőlőtalaj ama bizonyos betegségreb-szenvedő szőlőbűkék győgyítására használnak”, mert faolajjal felkenve megöli az állatot, mielőtt az a gyökértől a venyigékre felmászna. „Hogy ez miféle állat lehet ezt többen is kísértették meg eddél megfigyteni. Voltak akik filoxerának is tartották; de annak ellen szől az, hogy a régi görögök ily parányi rovarat szabad szemmel nem igen vehettek volna észre, de külföldön az, hogy a filoxéra minden kétségkivűl csak újabb időben lett Európába Amerikából behurcolva. Előadó szerint a „phitheir” nem más mint

egy pajzstetű (*Dactylopius vitis*). Ez a pajzstetű a földközi tenger tartományában van elterjedve; legújában hazánkban is felfedeztetettek. Ez a faj a 60-as évek végén Krim félszigetén a szőlőkben tetemes pusztításokat okozott. Eleinte ott is filoxerának nézték. Előadó rajzban, majd az ülés végén gorscő alatt is bemutatta egy a filoxerát mint a pajzstetűt s előadta a különbséget a kettő között. — Valamint a pajzstetű sikeres ellenszerét (a megtámadott szőlőkék bekenése petrolummal és olajjal.) Ez a szer ugyanaz a melyet Strab is a „phthier“ rovar ellenszerre gyanánt emlit.

Ezután dr. Pillitz Vilmos a „kondensált mustból“ tartott előadást. Kimutatta, hogy a mustot viztartalmától meg lehet fosztani, és azt vastag szörpalkában előállítani, mely vízzel hígítva ugyancsak olyan minőségű mustot szolgáltat, mintha a szőlőből készült volna, mely must erősebbé válóságos jó bort eredményez. Fejtegeti azon előnyöket, melyek a kondensált must előállításából borászatainkra háramlanának. Ezen érdekes előadás után.

Dr. Ónodi D. Adolf „törődék a kutya anatómiájából“ czimű értekezését olvasta fel; Fejtegeti a kutya bonczatanának szükségét vivisectionalis szempontból, kiemelve az eddigi segedeszközök mellett fennálló hiányokat és nehezségeket. Végül ábrákat és készítményeket két fontos tájakot mutat be.

A szaktülés után választmányi ülés következett, melyen számos folyó ügy elintézésé után a választmány megállapította a folyó évi előirányzatot. A titkár jelenti, hogy Mocsáry Sándor, Schemel Guido, Gruber Lajos benyújtották a társulat megbízásából készített munkáikat; ezenkívül kiadás végett beérkezett Daday Jenő, továbbá Schaforzik Ferencz munkája. Antolik Károly a társulatnak ajándékozta a villam szikra sikamlását ábrázoló tanúságos képét, melyek a társulat olvasó termében fognak elhelyeztetni. Ez alkalommal 53 új tagot jelentettek be, kik a társulat tagjainak létszáma 5515-re emelkedett. Ezzel az üléssel befejeztetett.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A magyar tudományos akadémia Ipolyi Arnold püspök ajánlatára tudvalevőleg elhatározta, hogy Munkácsit felkéri, tessen egy képet az akadémia díszterme számára. A mennyiben azonban az akadémia több történelmi falfestményt szándékozik díszterme számára festetni, az esztlog Munkács által festendő kép szintén ily történelmi falfestmény lenne. Az akadémia e falfestmények elkészítésére már régebben gyűjtött indított meg, melynek eredménye maig 15 ezer frt, vagyis 30,000 frank lett. — Minthogy azonban ez összeg a festendő képre előreláthatólag kevés lesz, a még szükséges összeget nyilvános gyűjtések és közadakozás útján fogják beszerezni. A tudományos akadémia a Munkácsival ex ügyben tartandó értekezletre Ipolyi Arnold püspököt és Trefort Ágoston minisztert kérte fel.

Zichy Géza gróf több oldalról kapott felhívás következtében, Németországban fog körutat tenni. A tiszta jövedelmet a gróf különböző jötekből oszloka ajánlja fel, de a rendelkezés jogát magának tartja. A birtokos sonkoraművész következő sorrendben fogja adni hangversenyét: Münchenben, Nürnbergben, Wiesbadenban, Mannheim-Karlsruében, Erfurtban stb. Az adandó hangversenyeket a leghatalmasabb protektorátus támogatja mindentűtt. Zichy Gésát az elzárkózott németek szokatlan előzékenységgel fogadják, a mennyiben már előre a rendezők lakáukat ajánlották fel. Wiesbadenben hosszani Mária hercegnő palotájába száll, Erfurtban b. Kamptz vendége lesz. A fogadás mindentűtt díszes lesz. — München első hangversenyének jövedelmét a művész gróf egészen az ottani magyar együletnek ajánlotta fel.

Csataképek a szabadságharzból. Altalános feltűnést keltenek a fővárosi könyvtárakban kirakataiban látható „piszibidi“ és „nászeghibi“ csataképek Bem apó, Petőfi, Br. Kémény, Damjanich, Alulich és Klapka tabornokok hű arcképeivel.

A képeket Ligeti Gusztáv mintá rajztanodái igazgató a helyszínen rajzolta, s Breidreiser T. udvari festő festette.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1882. február 23.

— **A hivatalos lapból.** Ó császári és apostoli királyi Felsége, 1. évi február hó 6-án kelt legf. elhatározásával, Molnár József nyugalmazott kolozsvári bányagazgatósági hivatal-szolgának, sok évi hű és buzgó szolgálatai elismeréséül, az ezüst érdemkeresztet legk. adományozni méltóztatott.

Helyi hírek.

— **Nemzeti színház.** Tegnap Scribe és Legouve színpadukon ismert színművét a „Tündér újjakat“ adták Szacsavaynéval Helén szerepében, kit kiléptekor zajos tapsokkal fogadtak.

a közönség. Egy pár jelenete kitűnően sikerült Szacsavainé asszonynak, bárha figyelmé nem terjedt egyformán a szerep minden helyére. Zilahi Kerbriand Richard alakjával próbálkozott, kevés szerencsével. Szeretettém éltóság minél kevesebb, nyerseség a kitöréseknél, s hidegség a szerelmi jelenetekben, minél több volt alakításában. Zilahi nem salon színész s a vaskosabb comikumra van ereje. A tegnapi szerep egyáltalán nem neki való s sajnáljuk, hogy De Prunellesekben és Kerbriandokban léptetik fel a helyett, hogy tehetőségének megfelelőbb téren alkalmazzák. Csinosan játszott Boér Herminj k. a. s Gerő Lina, kiérdemelve stírtu bangzó tapsokat.

— **Szomorú kronika** czimmel közölték az uralkodó járványokról a főkapitányi hivatalhoz tett bejelentéseket a közönség szolgálatára, mely a tudott bajtól óvakodni is bír. A közsa hir mindig inkább nagytitja a betegségek számát, mint a milyen az a valóságban. Am a főkapitányi hivatalban nem ily gondolkoznak — s ma e bejelentési könyvekhez nem férhetünk hozzá, minthogy rendeltre elzárattak. Vajjon megészünk-e a járvány az intézkedésre vagy jobban óvakodik-e a főkép érdekelte közönség, vagy mi a haszna általában? A főkapitányi hivatal a hó végén akarja közölni az összes adatokat vajjon kevesebbek lesznek-e ez adatok, ha részleg nem közöltetnek? Azt hisszük, csak tévedésen alapult ez a rendelet s épen a közönség érdekében annál is inkább óhajjuk a megválogatást, mert tudomásunk a szállongó hírek szerint újabbán ismét nagyszámú hagymázos (typhus) beteglési eset is fordult elő.

— **Hangverseny.** Értesített a tiszteltet értesítjük a Zene Conservatorium t. tagjait és a nagyérdemű közönséget, hogy ez évi I. nagy hangversenyünket f. hó 26-án vasárnap d. u. fogjuk a városi Redout termében megtartani. Egyuttal tudatjuk intézetünk tagjával, hogy megillető szabad jegyeiket egyleti pénztárnok Bíró János győgszerész urnál f. hó 25-én déli 12 óráig átvethetik. Helyárak nemtagok részére körzsek 1 frt. 50 kr. zártsek 1 frt. Egy alak 6 személyre 5 frt. karzati ülőhely 1 frt, állóhely 50 kr. Az igazgatóság

— **Meghívó.** A kolozsvári orvostermészettudományi társulat február hó 25-én szombaton d. u. 5 órakor az egyetemi kor- és gyógytani intézetben orvosi szaktúlést tart. Tárgy: Dr. Davida Leo; Eddig nem észlelt szürke ducokról az agyeké és kereszt idegek háti gyökéin. Dr. Hügyes Endre: Apró közlelemények a kór-és győgszertani intézetből. Van szerencsém egy uttal a t. tagtárs az tudomására hozni a választmány azon határozatát, hogy a költségkímélet tartva szem előtt, ezennel külön meghívókat szétküldeni nem fog. A titkár.

— **Közgyűlés.** A méltóságos gróf főispán urnak meghívása folytán van szerencsém Kolozsmegye köztörvényhatósági bizottságát a f. hó 28-én d. e. 11 órakor a megyeház gyűlés termében megnyitandó rendkívüli közgyűlésre hivatalos tisztelettel összehívni. Ezen rendkívüli közgyűlés tárgyai: 1) A nagyméltósága m. kir. belügyminiszter urnak idei 63 ezer 147—881. száma leirata Felek községnek, megvényekben lett bekbelezése iránt. 2.) A nagyméltósága m. kir. belügyminiszter urnak idei 700. sz. leirata Felek községnek valamelyik orsz. képviselő választó-körletbe leendő beosztása iránt. 3.) Dörgő László megyei levéltárnoknak Ó császári és apostoli király Felsége által legkegyelmesebben adományozott koronás arany érdem kereszt tünepélyes átadása, Kolozsvármegye alispánjától Kolozsvárt, 1882. febr. 20. Gyarmat h y Miklós s. k. alispán.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** folyó hó 25-én d. u. 3 órakor közgyűlést tart, a melynek tárgysorozata: I. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter ur leirata, a melyvel a választott elnököket helyben hagyja s a kamarát megalakításra hívja fel. II. Titkári jelentés az ügyforgalomról. III. A kereskedelmi miniszter ur válasza a bizott marbák vasuton szállításának biztosítása ügyében. IV. Ugyanezen miniszter ur körlevele a hazai iparnak adandó állami kedvezményekről szóló törvény ügyében. V. Ugyanezen miniszter ur körlevele a szeszermő atalakítása ügyében az aradi kereskedelmi és iparkamara indítványa szerint VI. Ugyanezen miniszter ur leirata a torozkói vasbányászat ügyében. VII. Ugyanezen miniszter ur leirata a szindi porcellánfeld megtörtént vegyelemezéséről. VIII. Ugyanezen miniszter ur körlevele a budapesti közraktárak ügyében. IX. Ugyanezen miniszter ur válasza Szegedi József harisnyakötő gyáros kérvényére. X. Az új-ródna tutajkereskedők panasza a tutajozást gátló szamosi malmok ellen. XI. Baruch Jeremiás-czég panasza a romániai vasutak szabályellenes eljárása iránt a transitó küldemények és használt göngyöletekre nézve. XII. A soproni kamara indítványa a nyers bürök kidolgozása és kezelése körül tapasztalt viesszasságok megszüntetése iránt. XII. A köztisztviselők minősítéséről szóló törvényjavaslat módosítása a kereskedelmi közep-tanodák érdekében. XIV. Egy krakkói kereskedő indítványa a koczakaczor göngyuljának számítása iránt. XV. A temesvári keresk. és iparkamara fölterjesztése a vidéki kamarák által Bukarestben felállítandó kereskedelmi ügynőkség

iránt. XVI. Ugyanezen kamara fölterjesztése a mezőgazdasági értesítések tárgyában. XVII. A regale-jogot országgyűlési udapesti ipartársulatok kérvénye az országgyűlés-hez a regale-jog megszüntetéseért. XVIII. A kültagok indítványa ut költségeik megtérítése iránt. XIX. A kolozsvári paros egylet kérvénye az országgyűléshez az ipartörvény-javaslat előleges közlése iránt. XX. A kolozsvári iparskolák felügyelő bizottságába 2 tagnak megválasztása. XXI. A titkár jelentése a b. hunyadi gyermekjáték-tanulmány vezető-sére kinevezett bizottság megalakulásáról. XXII. A triesti kiállítási bizottság felhívása a kiállítási fiók-bizottság alakítására.

— **Időjárás** Európában: A nagy légnyomás (779—780) a continens északnyugati a depressió (756—758) annak délkeleti és keleti részében van. Az idő szeles változó felhővel; gyakran csapadékokkal. Hazánkban: Többnyire északi részben északkelti erős helyenkit viharos szelek mellett a hőmérséklet általában kissé töle a légnyomás alább szállt. Az idő szeles általában változó. Csapadékok helyenkit voltak. Ki-látás a jövő időre: Hazánkban: Általában szeles időt várhatni éjjeli fagygal.

Hazai hírek.

— **A királyné vadászatairól.** Erzsébet királyné angliai vadászatai közben az időnkint előbúna nap ellenében egy nagy, Angliában szokatlan legyezőt használt, melyet övéhez erősebb hord. Bulkeley őrnagy e legyező használatára nézve czélszerű utitást hozott javaslatba, s minthogy tartani lehet attól, hogy a lovak netáni elesése következtében a legyező a lovarút megsejtheti, azt enztán egy a nyereghez erősített horogra akasztják. A legutóbbi vadászat alkalmával a királyné igen izlésees mat-róz ötöltékben jelent meg a vadászaton. Ugyjlat-szik azonban, hogy ez év nem nagyon kedvez a vadászatnak. Bámuloja akad elég a feisleges asszony kedvtöléseinek, azonban a rókák nagy-gon tiszteletteljes távolban tartják magukat, a mi nem kevés bosszúságot okoz az előkelő vadászarságának.

— **József** főherczeg Fumében főleg kerteszkedéssel foglalkozik. Maga fűrészi le a fakalyait, melyeket azután fia hordanak el. A fiuk a mellett szorgalmasan tanulnak. Horacek, Körner és Walker hadtengerészeti akadémián tanáro-k a rajzból, mathematicából és angol nyelvből tartanak rendszeres lezskéket, míg Grestis Miksa fő-gymn. tanár az olasz nyelv tanításával bizatott meg. A József-villának jelenleg kedves vendégei vannak. A háziaszony édes anyja, a megboldogut Koburg Ágoston herczeg özvegye és Ferdinánd herczeg már néhány nap óta ott időz-nek. Legközelebb megérkeznek Amália herczegnő, Klotild főherczegnő testvére és Károly Istvan főherczeg, ki pár év alatt végezte tanulmányait a finnei tengerészeti akadémiában s jelenleg, mint tengerész Pólaban tesz szolgálatot.

— **Bauer Ferdinánd** altábornagy nagy-szebeni hadparancsnok, mint a II. oszt. vaskor-onarend birtokosa, a rend alapszabályai értelmében bárói rangra emeltetett.

— **Názárenusok** Dél-Magyarországon. Elleméren (Torontálmege) a napokban népes nazarenus közgyűlés volt, melyen kizárólag szer-bek jelentek meg. Érdekes a fölemlítésre, hogy a szerbek azért lépnek ki a gör. keleti egyház-ból, mert lelkeszeik életmódjával nincsenek meg elégedve, minntan az nem felel meg a kanoni törvényeknek s nem érik házi nyelvüket, a cyrill nyelvet. A nazarenusok hitparancsolatai a következők: a templomba menni tilos, minden nazarenus köteles példás éretny életet folytatni, felebarátját testvéreként becsúlni, segíteni stb. az iszakosság szigorúan tiltatik, a törvények nek föltétlenül engedelmeskedni kell lelkeszek nem engedendők be a házba, mindenki otthon imádkozzék.

— **Az erdélyiek piknikje**, mely tegnap éjjel folyt le a fővárosi Hungaria dísztermében, minden tekintetben fényesen sikerült. A mulat-ságot a fővárosban tartózkodó erdélyi fiatalaság rendezte, melyet több erdélyi képviselő támoga-tott. Az estélyen igen szép közönség gyűlt egy-be. A rendezőség élén Hosszu József állt.

— **Közgyűlés.** Torda-Aranyosmegye alispánja a következő meghívót bocsátja ki: A méltóságos báró főispán ur folyó évi február 9 ról 39 sz. alatti rendelete következtében Torda-Aranyosmegye képviselő bizottságát folyó évi apr. hó 4-én d. e. 9 órára Tordán a megye há-zánál tartandó tavaszi rendes közgyűlésre öss-zehívom. A közgyűlés tárgyai: 1. Az időköz-ben érkezett törvények kihirdetése. 2. Felsőbb rendeletek. 3. Atraktor feletti intézkedések; s végre kebli ügyek ellátása, melyek közül mint legfontosabbak felemlítetnek. a) az 1881 évi kebli pénztár számadásainak megvizsgálása. b) az 1882 évi utmnakaerő beosztása. c) az aljár-orvos választás utjánai betöltése. Tordán, 1882. ftr. 20-án. W e r e s s Dénes alispán.

Vegyes hírek.

— **Boyton a Missourin.** Boyton az ő uszókészülékével végig uszta az egész felső Missouri folyamot, s utazásáról a következőket beszéli: „Az utazás meglehetősen egyhangú volt. Megrémltem saját hangom zajától. Naplemente után rendszeren valami zátonyra szálltam ki, s

aludtam reggeli 5 óráig. Néha bölény, antilop-, szarvas- és hegyi kecskényját láttam. Egyszer egy hegyes faág lyukat ütött ruhámon, úgy, hogy majd elmerültem. Miután kijavítottam ruhámat, folytattam utamat. Egy délután a parton zajt hallottam. Egy indián közöledett felém, s rám fogta fegyverét. Én minden örömet össze-szedve kiemelkedtem a vízből, s rákiáltottam „how“, „who alloo.“ Mire a vadon fia annyira megrémült, hogy elfutott oly gyorsan, hogy akár-melyik kongyelfutónak becsülettére vált volna. Másnap a folyam majd elnyelt, folyóhomok kö-zé keveredtem, s két órába került, míg kiszabadulhattam belőle. Mikor egy éjjel kimentem a partra nyugodni, szemeimet egy perczre sem hunyhattam le a sakkál voltása miatt.“

— **Skobelev tábornokról.** A divatba jött pánszláv hősről a „N. W. T.“ a következő kis történetet beazéli el, mely a hetvenes években Varsóban történt, a midőn Skobelev még csak egyszerű lovas tiszt volt. A vakmerőségről ismert tiszt egy nap valamennyi varesői lappal tudtatta, hogy egy bizonyos napon teljes fölsze-reléssel lóháton keresztül fog uszni a Visztulán — Midőn ennek híre ment, a varesői rendőrigaz-gató, attól tartván, hogy Skobelev ezzel kom-promitálja a tiszti rangot, az összes lapokban megiltotta Skobelev szándékának megemléstét. Ugy is történt; de a hírszomjas varesóiak más-nap mégis értesültek Skobelev szándékáról, még pedig a — hivatalos lapból. Ugyanis előfele-tették értesíteni. — Skobelev pedig ugyanaznap ezerekre menő néző előtt teljes fölszereléssel ke-resztül uszott a Visztulán.

— **Apró hírek.** — Párisban pár nap előtt egy gyönyörű bécsi leány ép akkor fogtak el, midőn már egy nagyragu államtiszt-viselővel jegyet váltott; több felől van csalással és szédélgéssel valódva. Az eset nagy feltűnést keltett. — Csillag Antal szegedi tanai gazda borettával elmentette a torkát és roppant kínok között meghalt. Gyógyíthatlan betegsége vitte e szomorú lépésre. — Rablőgyikosa g, Bukarestben e hó 18-án Koptesszka Maria asszonyt meggyilkoltak és őt 25,000 frankost elraboltak tőle. — Munnácsy „Krisztus Pila-lains előtt“ képenek megvételére eddig 10,000 f. gyűlt össze. — Rétégetés, Az a hir jár-ta a lapokban, hogy a Szeged közelében levő Tápé falu langban áll. E hir onnan eredt, hogy a Tápé közelében levő kétszázholdnyi Tarki-ré-tet s nádasát a napokban a tavaszal szokásos módon égették. — Névmagyarosítási statisztica. Az 1867-től 1881-ig engedélyez-tet névmagyarosítások száma 4124, ebből izra-lia 1407.

CSARNOK.

Lina.

Gréville Henrikől.
(Folytatás.)

Egy idő óta Lina halványulni kezdett, ha-mar kimerült. Három heti szabadságidőt kért, megadták. Néhány nappal ez idő lefelte előtt, tükrléni találtam; egy tetszett nekem, mintha erősen megváltozott volna. Mikor lépteimet meg-hallotta, örvendezve fordult hátra, felém.

— Junie, szól, ha tudnád, mekkora boldog-ság! Jakab oly elégedett! Fin lesz!

Lina oly boldog volt, oly diadalittas, hogy nekem nem volt erőm az élet valóságával lépni elő s homályt lehelni boldogsága tükre-re.

Nem ment vissza a színházhoz, mert a gróf nem egyezett bele. Soha fiatal asszonyt jobban nem ápoltak, nem kényeztettek. Linának igaza lett: csakugyan fin volt s a gróf örömtől sirva szorította karjaiba.

Nővérem csakhamar lábra állt; a gróf öreg orvosa, ki születésétől kezdve volt udvari orvosa, s ki két év óta járt már hozzánk, megen-gedte Linának, hogy ismét visszatérjen a tánc-hoz. Lina ugyanis sokra volt, mint mondani szok-ta, kenyérkeresésével: maga akarta magát el-tartani, Jakab ajándékozhatott neki föllelegest, de a szűkegséget saját maga akarta beszerezni a házhoz.

A csecsemőnek dajkát fogadtak. A gróf nagyobb lakást javasolt, de Lina nem szerette volna odahagyni azt a lakást, hol ő Jakabot megszerette.

A gróf tehát engedelmeskedett e szeszély-nek, de pénze segélyével rábirta a többi lakó-kat, kik emeletlnek másik részét lakták, hogy kiköltözzenek. Ezt a részt aztán dekoráltatta, ti-tokban egy kis átjútott vágatott, s mikor Lina egy este visszatért a színházból, lakását felényi-vel bővültnek találta.

Haragudni akart, de zugolódását csakba fojtá Jakab.

— Megtartottam a mi szobánkat, szól emez, de hisz' csak nekem is kellett egy ültöz-szoba?

— Hogyan, te itt maradsz? kérdé öröm.

— Örökre, kedvesem.

Valóban Jakab gróf nem távozott többé tőlünk. Megtartotta garcon lakását, itt fogadta barátait, ide ezimeztette dolgait. De majd minden nap velünk ebédelt s minden este hozzánk tért. Linát sohaem láttam ily boldogan s néha ily szőltem magamban: tén valami jó tük-

dér áldotta meg születésénél, hogy a mitől én anyanyit szenvedtem, az neki annyi örömet szerzett.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

HETI-VÁSÁR.

— Kolozsvár 1882 febr. 23. —

Feltűnő gyenge hetivásárunk van. Beboza-tal mindenben alig észrevehető csökély. A for-galom — mintha nem is volna vásár annyira je-lentéktelen.

Gabonaár. Hectl. I. buza 8 fr.—8 50 kr, II. buza 7 fr, 50 kr, 8 fr, elegybuza, rozs 5 f, 60—80 kr. kukorica 4 f, 80—90 kr, zab, 2 f, 80 kr, — 3 f, 10 kr.

Ezenárak általában irányadók voltak a mult hét folyamán is. Meter mássa szerint véve: buza 10 fr, 70 kr. rozs 7 fr, 80 kr. kukorica 6 fr, 50 kr, zab 6 fr, 70 kr.

Sertés-piacz. Gyenge vásár. Kevés árú, lanyha forgalom. Az árak a mult heti árak-hoz képes csökkenek. Darab számra kővér sertés 48—70 frt, sovány 17—26 frt, malacz 13—18 fr.

Fapiacz. Bebozatal kevés, de az árak jutányosabbak a mult hetiekénél. Egy szekér fa 2—4 frt.

Takaromány. Egy közönséges szekér széna 6—10 frt, szalma 3 frt, egy pár zsup 8 kr. Majorágpia cz. Feltűnő gyenge Be-bozatal kevés: az árak: egy pár csirke 70 kr, tyuk 1 fr, 10 kr, pulyka rucza nem volt; liba 3 fr. 40 kr, kővér 6 fr, 6 drb tojás 10 kr.

Egy bárány 3—4 fr.

A

„Kelet“ magántáviratai.

(Magyar távirati iroda)

Budapest, febr. 23. (Képviselőház.) A lázadó tartományok zavargásának el-gyomlására kívánt nyolczmilliósi hitel tár-gyában folytatott a tanácskozás Cs a n á d y Sándor ellenzi és esatlakozik Hel-fy javaslatához. Mihailovits horváth képv. a terjeszkedő szlávok veszélyességét vi-tatja, s ezért a kért hitelt megszvavazza. Somssich kifogásolja ugyan a kormány politikáját, de több tekintetben ez össze-gét megszavazza. Eber Nándor szintén a hitel mellett szól.

Ugron Gábor Helfy különvélemé-nyét pártolja. Szilágyi hosszabb beszéd után azt indítványozza: mondja ki a ház, hogy a megszállott tartományokban a véderő szervezése a két állam törvény-hozásának hozzájárulása nélkül nem esz-közölhető.

Munkácsy tiszteletére ma este az írók és művészek társasága zártkörű la-komát rendez előadásokkal.

Berlin, febr. 23. A „Berliner Tag-blatt“ jelenti: A Schulverein nyilatkozat-t fog közzé tenni, melyben tényekkel fogja megczafolni Tisza miniszterelnök-nek az országházban tett azon állítását, hogy a magyarországi német iskoláknak nincs okuk panaszra.

Zágráb, febr. 23. A korábbi felke-léséből ismert nevű vezető küldöttsége ment át itt Bécsbe, hogy a felség előtt Bosznia szerb lakosságának már az 1878-ban kifejezett óhajait újból előterjeszsze.

Pétórvár febr. 23. A czár Sko-balevet sürgősen haza rendelte Orosz országba.

Cairo, febr. 23. A cabinet Szudán és a hozzátartozó területek számára új miniszteriumot alakít.

London, február 23. Bradlaugh a parlamentből kiutasított mert az esküt az előirt alakban nem akarta letenni.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 132-ik szám.
Kolozsvárti pántek. 1882. február 24-én.

A BÚVÓS VADÁSZ.

opera 4 felvonásban.

Kezdeté 7 órakor vége 10 után.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KAROLY.

NYILTTÉR.*)

Hirdetmény.

A kolozsvári iparosok hitelszö-vetkezete folyó 1882. év márczius 2-án d. u. 3 órakor az iparos egylet helyiségében közgyűlést tart melyre a szövkezet min-den tagját meghívja.

Kolozsvárt, febr. 21-én 1882.

Az igazgatóság.

*) E rovatt alatt megjelenő cikkekért semmi felelő-séget nem vállal a szerk.

Magyar kir. államvasutak menetrendje. (Keleti vonal.)

Érvényes 1881. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—predeal irány Kolozsvárról.										Predeal—nagyvárad irány Kolozsvárról.													
Allomások		Gyors-vonat 202. sz.		Személy-vonat 204. sz.		Vegyes vonat 202, 203, 204. sz.		Menetjegy árak				Allomások		Gyors-vonat 201. sz.		Személy-vonat 203. sz.		Vegyes vonat 201, 203, 204. sz.		Menetjegy árak			
		óra	perc	óra	perc	óra	perc	II. oszt.	III. oszt.	frt	kr.			II. oszt.	III. oszt.	frt	kr.	II. oszt.	III. oszt.	frt	kr.		
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	3	25	5	00	6	50	6	29	4	49	Predeal	Elind.	1	09	—	—	—	—	14	87	10	62
M.-Telegd	"	3	56	5	42	8	17	5	31	3	79	Brassó (Vendéglő)	"	2	16	6	13	7	25	13	63	9	75
Rév	"	4	31	6	24	10	00	4	36	3	12	Földvár	"	2	44	6	52	8	35	12	73	9	09
Csucs (Vendéglő)	"	5	28	7	28	12	41	2	96	2	12	Apáca	"	3	03	7	23	9	34	12	12	8	65
Bánffy-Hunyad	"	6	01	8	05	2	13	2	06	1	47	Agostonfalva	"	3	18	7	51	11	00	11	58	8	28
Egeres	"	—	—	8	50	3	30	1	16	—	83	Homoród-Kőhalom	"	3	52	8	41	12	48	10	56	7	54
Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	7	08	9	40	4	58	—	—	—	—	Erked	"	—	—	9	41	2	49	9	45	6	75
Kolozsvár	Elind.	7	18	10	14	8	00	—	—	—	—	Héjasfalva	"	4	54	10	15	4	01	8	79	6	28
Apahida	"	—	—	10	36	8	37	—	55	—	39	Szegesvár (Vendéglő)	"	5	07	10	32	4	29	—	—	—	—
Gyéres	"	8	30	12	04	10	54	2	14	1	53	Szegesvár	"	5	12	10	52	5	23	8	38	5	99
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	51	12	38	11	43	2	84	2	03	Erzsébetváros	"	5	40	11	31	6	49	7	48	5	34
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	53	12	48	12	23	—	—	—	—	Medgyes	"	6	01	12	06	8	10	6	74	4	82
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	12	35	3	12	2	23	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erk.	6	13	12	24	8	38	—	—	—	—
Felvincz	"	—	—	1	03	12	52	3	13	2	24	Kapus (Vendéglő)	Elind.	6	31	12	30	9	50	6	33	4	52
Nagy-Enyed	"	9	17	1	27	1	42	3	67	2	62	Mikeszása	"	—	—	12	49	10	30	5	92	4	23
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erk.	9	33	1	47	2	17	4	24	3	03	Hosszu-Aszó	"	—	—	1	05	10	54	5	55	3	97
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	40	2	07	3	00	—	—	—	—	Balázsfalva	"	7	03	1	25	11	39	5	18	3	70
Karácsonfalva	"	—	—	2	35	3	48	4	90	3	50	Karácsonfalva	"	—	—	1	40	12	06	4	60	3	50
Balázsfalva	"	10	09	2	50	4	17	5	18	3	70	Tövis (Elágazás Gyula-Fehérvár felé)	Erk.	7	30	2	06	12	49	—	—	—	—
Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	4	44	5	55	3	97	Tövis	Elind.	7	37	2	26	2	18	4	24	3	03
Mikeszása	"	—	—	3	23	5	15	5	92	4	23	Nagy-Enyed	"	7	54	2	48	3	04	3	67	2	62
Kapus (Elágazás Nagy Szeben felé)	Erk.	10	42	3	41	5	44	6	33	4	52	Felvincz	"	—	—	3	10	3	47	3	13	2	24
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	49	3	51	6	52	—	—	—	—	Maros-Ujvár	"	—	—	3	17	3	58	3	12	2	23
Medgyes	"	11	03	4	11	7	42	6	74	4	82	Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	18	3	24	4	09	—	—	—	—
Erzsébetváros	"	11	25	4	44	8	45	7	48	5	34	Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	23	3	34	4	50	2	84	2	08
Szegesvár (Vendéglő)	Erk.	11	51	5	22	9	49	8	38	5	99	Gyéres	"	8	47	4	10	5	55	2	14	1	53
Szegesvár	Elind.	12	11	5	32	10	33	—	—	—	—	Apahida	"	—	—	5	38	8	11	—	55	—	39
Héjasfalva	"	12	26	5	50	11	15	8	79	6	28	Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	10	7	5	50	8	47	—	—	—	—
Erked	"	—	—	6	28	12	19	9	45	6	75	Kolozsvár	Elind.	10	17	6	28	8	20	—	—	—	—
Homoród-Kőhalom	"	1	29	7	29	2	00	10	56	7	54	Egeres	"	—	—	7	26	10	08	1	16	—	83
Agostonfalva	"	2	04	8	18	3	53	11	58	8	28	Bánffy-Hunyad	"	11	32	8	12	11	38	2	06	1	47
Apáca	"	2	24	8	51	4	41	12	12	8	66	Csucs	"	12	05	8	54	1	25	2	96	2	12
Földvár	"	2	44	9	23	5	37	12	33	9	09	Rév	"	12	50	9	52	3	56	4	36	3	12
Brassó (Vendéglő)	"	3	25	10	02	6	48	13	63	9	75	M.-Telegd	"	1	17	10	27	5	43	5	31	3	70
Predeal	Erk.	4	28	—	—	reggel	—	14	87	10	62	Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	1	45	11	04	6	52	6	29	4	49

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.										Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.																			
Allomások		Szem. von. 1892. sz.		Vegy. von. 1812. sz.		Szem. von. 1801. sz.		Vegy. von. 1811. sz.		Árak		Allomások		Szem. von. 1702. sz.		Vegy. von. 1713. sz.		Szem. von. 1701. sz.		Vegy. von. 1711. sz.		Árak							
		Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	frt kr.	frt kr.	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc			Minden nap óra perc	frt kr.	frt kr.													
Kapus (V.) Ind.	11	19	Kapus (V.) Ind.	4	25	N.-Szeben (V.) I.	3	58	N.-Szeben (V.) I.	10	05	6	19	5	85	Tövis (V.) Ind.	2	39	8	20	Gy.-Fehérvár I.	1	01	6	24	5	01	3	59
N.-Szeben (V.) E.	1	41	N.-Szeben (V.) E.	6	50	Kapus (V.) Erk.	5	50	Kapus (V.) Erk.	11	57	8	33	4	52	Gy.-Fehérvár E.	3	11	9	10	Tövis (V.) Erk.	1	33	7	14	1	24	3	03

Kocsárd—Marosvásárhelyi szárnyvonal.															
Allomások		Szem. von. 1802. sz.		Vegy. von. 1812. sz.		Szem. von. 1801. sz.		Vegy. von. 1801. sz.		Árak					
		Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	Minden nap óra perc	frt kr.	frt kr.							
Kocsárd (V.) Ind.	9	12	Kocsárd (V.) Ind.	5	00	M.-Vásárhely Ind.	9	07	M.-Vásárhely Ind.	4	38	5	31	3	70
Maros-Ludas	10	08	Maros-Ludas	4	08	Csapó-Radnóth I.	10	28	Csapó-Radnóth	5	58	1	28	3	05
Csapó-Radnóth I.	11	13	Csapó-Radnóth I.	6	05	Maros-Ludas	11	20	Maros-Ludas	6	55	3	62	2	59
M.-Vásárhely E.	12	26	M.-Vásárhely E.	7	18	Kocsárd (V.) Erk.	12	14	Kocsárd (V.) Erk.	7	49	2	84	2	03

KELET NYOMDÁJA

felvállalja helyi vagy vidéki megrendelésre

Mindennemű meghívók, tánczrendek,
ROVATOS IVEK.
FOLYÓ- ÉS RÖPIRATOK.

ALAPSZABÁLYOK.
Hivatalos nyomtatványok.
BORITÉKOK, NÉVJEGYEK.

SZÁMLÁK, ÁRJEGYZÉKEK.
PERESIRATOK.
ÉTLAPOK, FELHIVÁSOK.

Egészen új kiállításban bármily nagyságu

FALRAGASZOK

elkészítését.

Nyomdahelyiség főter 12. szám.